

II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για τη θέσπιση ειδικού προγράμματος (Ευρατόμ) έρευνας και εκπαίδευσης (1998-2002) στον τομέα «Διατήρηση του οικοσυστήματος»

(98/C 236/08)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

COM(1998) 306 τελικό — 98/0187(CNS)

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 10 Ιουνίου 1998)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 7,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι, με την απόφαση αριθ. .../.../Ευρατόμ, το Συμβούλιο έχει θεσπίσει το πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο δράσεων έρευνας και εκπαίδευσης (στο εξής Ε&Ε) της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) για το χρονικό διάστημα 1998-2002, όπου προσδιορίζονται κυρίως οι δραστηριότητες που πρέπει να αναληφθούν στο πλαίσιο της θεματικής περιοχής «Διατήρηση του οικοσυστήματος»·

ότι το άρθρο 3 του πέμπτου προγράμματος πλαισίου προβλέπει ότι η υλοποίηση του προγράμματος πλαισίου γίνεται μέσω ειδικών προγραμμάτων που εκπονούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 της συνθήκης· ότι σε κάθε ειδικό πρόγραμμα διευκρινίζονται οι ρυθμίσεις υλοποίησης, καθορίζεται η διάρκεια και προβλέπονται τα αναγκαία μέσα·

ότι, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4 παράγραφος 2 της απόφασης 94/268/Ευρατόμ του Συμβουλίου⁽¹⁾, σχετικά με το τέταρτο πρόγραμμα πλαίσιο κοινοτικών δράσεων έρευνας και εκπαίδευσης (1994-1998) της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ), και του άρθρου 4 παράγραφος 2 των αποφάσεων του Συμβουλίου σχετικά με τα ειδικά προγράμματα υλοποίησης του τέταρτου προγράμματος πλαισίου, η Επιτροπή ανέθεσε σε εξωτερικούς εμπει-

ρογνώμονες την πραγματοποίηση αξιολόγησης, την οποία διαβίβασε, μαζί με τα πορίσματα και τις παρατηρήσεις της, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή·

ότι, δυνάμει των διατάξεων και του άρθρου 7 της συνθήκης, η απόφαση .../.../Ευρατόμ του Συμβουλίου της ..., σχετικά με τους κανόνες συμμετοχής των επιχειρήσεων, των ερευνητικών κέντρων και των πανεπιστημίων στην υλοποίηση του πέμπτου προγράμματος πλαισίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) (στο εξής «κανόνες συμμετοχής»), ισχύει για το εν λόγω ειδικό πρόγραμμα και επιτρέπει τη συμμετοχή του Κοινού Κέντρου Ερευνών τις έμμεσες δράσεις που καλύπτονται από το εν λόγω πρόγραμμα·

ότι, κατά την υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος, και βάσει κυρίως του άρθρου 101 της συνθήκης, ενδέχεται να αποδειχθεί σκόπιμο να αναπτυχθούν δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς·

ότι η υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος εμπεριέχει επίσης δραστηριότητες και μηχανισμούς που αποσκοπούν σε τόνωση, διάδοση και εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της Ε&Ε, καθώς και δραστηριότητες τόνωσης της κινητικότητας και της κατάρτισης των ερευνητών·

ότι, σύμφωνα με τους στόχους του πρώτου σχεδίου δράσης για την καινοτομία, οι ερευνητικές δραστηριότητες του πέμπτου προγράμματος πλαισίου πρέπει να στραφούν προς την κατεύθυνση της καινοτομίας·

ότι η υλοποίηση του έργου JET (Joint European Torus) ανατέθηκε στην κοινή επιχείρηση Joint European Torus, συσταθείσα με την απόφαση 78/471/Ευρατόμ⁽²⁾·

⁽¹⁾ ΕΕ L 115 της 6.5.1994, σ. 31· απόφαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση 96/253/Ευρατόμ (ΕΕ L 86 της 4.4.1996, σ. 72).

⁽²⁾ ΕΕ L 151 της 7.6.1978, σ. 10· απόφαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση 96/305/Ευρατόμ (ΕΕ L της 14.5.1996, σ. 9).

ότι πρέπει, αφενός, να παρακολουθείται η πορεία υλοποίησης του προγράμματος ώστε να προσαρμόζεται προς τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις και, αφετέρου, να ανατεθεί σε ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, και σε εύθετο χρόνο, η αξιολόγηση της πορείας του προγράμματος.

ότι ζητήθηκε η γνώμη της επιστημονικής και τεχνικής επιτροπής,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 1 του πέμπτου προγράμματος πλαισίου, το ειδικό πρόγραμμα με αντικείμενο τη διατήρηση του οικοσυστήματος (στο εξής «ειδικό πρόγραμμα») θεσπίζεται για το χρονικό διάστημα από (ημερομηνία έγκρισης του προγράμματος) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2002.

Άρθρο 2

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του πέμπτου προγράμματος πλαισίου, ο προϋπολογισμός υλοποίησης του ειδικού προγράμματος ανέρχεται σε 1 141 εκατομμύρια Ecu, ποσό από το οποίο 13 % κατ' ανώτατο όριο προβλέπεται για τις διοικητικές δαπάνες της Επιτροπής.

2. Στο παράρτημα I εμφανίζεται ενδεικτική κατανομή του ως άνω ποσού.

3. Από το ποσό αυτό,

— 375 εκατομμύρια Ecu προβλέπονται για το χρονικό διάστημα 1998-1999,

— 766 εκατομμύρια Ecu για το χρονικό διάστημα 2000-2002.

Ο προϋπολογισμός αναπροσαρμόζεται κατά περίπτωση υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του πέμπτου προγράμματος πλαισίου.

4. Με σκοπό την τήρηση των επιστημονικών και τεχνολογικών στόχων και προτεραιοτήτων που τίθενται στην παρούσα απόφαση, η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή καθορίζει τις πιστώσεις για κάθε οικονομικό έτος, συνεκτιμώντας τη διαθεσιμότητα των πόρων που εγκρίνονται στο πλαίσιο των πολυετών δημοσιονομικών προοπτικών.

Άρθρο 3

1. Οι γενικές γραμμές, οι επιστημονικοί και τεχνολογικοί στόχοι του ειδικού προγράμματος, καθώς και οι συναφείς προτεραιότητες περιέχονται στο παράρτημα II και καθορίζονται με βάση τις θεμελιώδεις αρχές και τις τρεις κατη-

γορίες κριτηρίων επιλογής που περιέχονται στο παράρτημα I του πέμπτου προγράμματος πλαισίου.

2. Σύμφωνα με τι εν λόγω αρχές και κριτήρια, για την επιλογή των προς υλοποίηση δράσεων E&E εφαρμόζονται τα κριτήρια επιλογής που εξαγγέλλονται στο άρθρο 9 των κανόνων συμμετοχής.

Για την υλοποίηση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένου και του προγράμματος εργασίας που περιγράφεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, τηρούνται όλα αυτά τα κριτήρια, ακόμη και αν υπάρχει το ενδεχόμενο να σταθμίζονται διαφορετικά.

3. Οι κανόνες συμμετοχής έχουν εφαρμογή στο ειδικό πρόγραμμα.

4. Οι ρυθμίσεις χρηματοδοτικής συμμετοχής της Κοινότητας στο ειδικό πρόγραμμα καθορίζονται στο άρθρο 4 του πέμπτου προγράμματος πλαισίου.

5. Οι έμμεσες δράσεις E&E του ειδικού προγράμματος καθορίζονται στο παράρτημα III του πέμπτου προγράμματος πλαισίου.

Οι ρυθμίσεις υλοποίησης του συγκεκριμένου ειδικού προγράμματος διευκρινίζονται στο παράρτημα III.

Άρθρο 4

Με βάση τα κριτήρια του άρθρου 3, τους επιστημονικούς και τεχνολογικούς στόχους και τις προτεραιότητες του παραρτήματος II, η Επιτροπή:

α) παρακολουθεί την πορεία υλοποίησης του ειδικού προγράμματος και υποβάλλει κατά περίπτωση προτάσεις προσαρμογής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παραγράφος 1 του πέμπτου προγράμματος πλαισίου.

β) αναθέτει σε εξωτερικούς εμπειρογνώμονες την αξιολόγηση που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του πέμπτου προγράμματος πλαισίου, σε ό,τι αφορά τις δράσεις τις καλυπτόμενες από το ειδικό πρόγραμμα.

Άρθρο 5

1. Η Επιτροπή καταρτίζει πρόγραμμα εργασίας όπου εμφανίζονται αναλυτικά:

α) το περιεχόμενο του παραρτήματος II.

β) ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του ειδικού προγράμματος.

γ) οι ρυθμίσεις συντονισμού που υποδεικνύονται στο παράρτημα III και

δ) αναλόγως των αναγκών, τα κριτήρια επιλογής καθώς και οι ρυθμίσεις εφαρμογής αυτών για κάθε έμμεση δράση E&E.

Το πρόγραμμα εργασίας ενημερώνεται κατά περίπτωση.

2. Για την υλοποίηση των έμμεσων δράσεων Ε&Ε, η Επιτροπή δρομολογεί, με βάση το πρόγραμμα εργασίας, τις διαδικασίες που προβλέπονται στους κανόνες συμμετοχής, κυρίως με προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.

Άρθρο 6

1. Η υλοποίηση του εν λόγω ειδικού προγράμματος ανατίθεται στην Επιτροπή.

2. Για την υλοποίηση του προγράμματος, η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα. Η σύν-

θεση, οι διαδικασίες και οι ρυθμίσεις λειτουργίας της τελευταίας είναι αυτές που καθορίζονται στην απόφαση 84/338/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ του Συμβουλίου (1) σχετικά με τις συμβουλευτικές επιτροπές επί θεμάτων διαχείρισης και συντονισμού, σε ό,τι αφορά τη σχάση, και αυτές που καθορίζονται στην απόφαση του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1980 σχετικά με τη συμβουλευτική επιτροπή για το πρόγραμμα σύντηξης, σε ό,τι αφορά τη σύντηξη.

Άρθρο 7

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

(1) ΕΕ L 177 της 4.7.1984, σ. 25.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Τύπος δράσεως	Σύνολο
α) Κεντρικές δράσεις	96,0 %
i) Ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη	80,6 %
ii) Πυρηνική σχάση	15,4 %
β) Δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης ευρύτερου χαρακτήρα	3,1 %
γ) Υποστήριξη για υποδομή έρευνας	0,9 %
Σύνολο	1 141 εκατομμύρια Ecu

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διαθεσιμότητα ασφαλών, βιώσιμων και ανταγωνιστικών πηγών ενέργειας είναι ουσιαστικός παράγοντας για την οικονομική ανάπτυξη, ευημερία και ποιότητα ζωής στον ανεπτυγμένο κόσμο. Οι βλέψεις των αναπτυσσόμενων χωρών και η οικονομική τους πρόοδος θα οδηγήσουν σε μεγάλη αύξηση της ζήτησης ενέργειας, πράγμα που θα έχει επιπτώσεις στις τιμές των καυσίμων, στην υγεία και στο περιβάλλον. Μεσοπρόθεσμα, μεγάλο μερίδιο της αυξανόμενης ζήτησης ενέργειας σε παγκόσμια κλίμακα θα καλύπτεται από τα ορυκτά καύσιμα, πράγμα που θα έχει ως αποτέλεσμα να επιδεινωθούν σε περιφερειακή κλίμακα τα περιβαλλοντικά προβλήματα εξαιτίας της όξινης βροχής, και σε παγκόσμια κλίμακα τα προβλήματα εξαιτίας των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Τα προβλήματα αυτά μόνο με διεθνή συνεργασία μπορούν να μετριασθούν. Η εξοικονόμηση ενέργειας και η αυξανόμενη εκμετάλλευση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα συμβάλουν σε άμβλυνση των προβλημάτων, η απήχηση όμως βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα θα είναι περιορισμένη· μακροπρόθεσμα, τα μέτρα αυτά από μόνα τους θα είναι ανεπαρκή.

Επειδή αναμένεται αύξηση της ζήτησης ενέργειας, θα πρέπει να εξακολουθήσουμε να χρησιμοποιούμε όλες τις πηγές ενέργειας που είναι εκμεταλλεύσιμες. Εντούτοις, με στρατηγικής φύσεως κριτήρια, κρίνεται ότι θα ευνοηθεί η εκμετάλλευση των πλέον βιώσιμων και λιγότερο βλαπτικών για την υγεία και το περιβάλλον ενεργειακών πηγών. Η πυρηνική ενέργεια μπορεί να αποτελέσει για την Ευρώπη μια πηγή ασφαλούς εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια, σε τιμές μάλιστα ανταγωνιστικές.

Στρατηγικός στόχος του προγράμματος

Εφόσον κριθεί αναγκαίο, οι δραστηριότητες του εν λόγω ειδικού προγράμματος θα συνδεθούν στενά με εκείνες του προγράμματος άμεσων δράσεων του Κοινού Κέντρου Ερευνών, που περιγράφονται στο πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο δράσεων έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρατόμ.

Σκοπός του προγράμματος είναι να συμβάλει σε αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων της πυρηνικής ενέργειας, όχι μόνο καθιστώντας τις σημερινές τεχνολογίες ακόμη ασφαλέστερες και οικονομικότερες αλλά και με την α-ναζήτηση νέων με ενθαρρυντικές προοπτικές. Τρεις είναι οι συνιστώσες του προγράμματος:

- μια κεντρική δράση στο πεδίο της ελεγχόμενης θερμοπυρηνικής σύντηξης, με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη των βάσεων που είναι αναγκαίες για ενδεχόμενη κατασκευή ενός πειραματικού αντιδραστήρα, καθώς και των βασικών εννοιών και τεχνολογιών που απαιτούνται μακροπρόθεσμα για τον αντιδραστήρα,
- μια κεντρική δράση στο πεδίο της πυρηνικής σχάσης, που φιλοδοξεί να συμβάλει στην ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων της Ευρώπης και στην προστασία των εργαζομένων και του ευρύτερου πληθυσμού από την ακτινοβολία, να συμβάλει επίσης στην επίλυση των προβλημάτων διαχείρισης και οριστικής διάθεσης των αποβλήτων και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής πυρηνικής βιομηχανίας, καθώς και το βαθμό κοινωνικής αποδοχής αυτής,
- ευρύτερου χαρακτήρα δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, που φιλοδοξούν να παγιώσουν και να προωθήσουν την ευρωπαϊκή γνώση και επάρκεια σε αρκετές θεματικές περιοχές που έχουν σημασία για την ασφαλή και ανταγωνιστική εκμετάλλευση της πυρηνικής σχάσης, άλλες χρήσεις της ιονίζουσας ακτινοβολίας για βιομηχανικούς και ιατρικούς σκοπούς, τέλος δε τη διαχείριση των φυσικών πηγών ακτινοβολίας.

Ενώ η έρευνα στο πεδίο πυρηνικής σύντηξης είναι ήδη πλήρως ενοποιημένη σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δεν συμβαίνει το ίδιο και για την πυρηνική σχάση, όπου θα χρειαστεί να επιτευχθεί μεγαλύτερη και αποτελεσματικότερη ενοποίηση των δράσεων έρευνας.

α) ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

i) Ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη

Στόχοι και προτεραιότητες ΕΤΑ

Στο πλαίσιο της στρατηγικής που παρουσιάζεται στο πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο, η συμβολή της σύντηξης στην παραγωγή καθαρής και ασφαλούς ηλεκτρικής ενέργειας θα μελετηθεί σε ένα ευρύτερο πλαίσιο μελετών επί των κοινωνικοοικονομικών πτυχών της σύντηξης. Η κινητικότητα και η κατάρτιση του επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού, η διάδοση των αποτελεσμάτων και η ενημέρωση του ευρύτερου κοινού θα αποτελέσουν αναπόσπαστο μέρος της εν λόγω κεντρικής δράσης. Κατά τη χρονική περίοδο που καλύπτεται από το πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο, η εφαρμογή της στρατηγικής προϋποθέτει τρεις κύριες γραμμές δράσεων:

- Συνέχιση της έρευνας που έχει ήδη δρομολογηθεί: οι δραστηριότητες στο πεδίο της φυσικής και της τεχνολογίας της σύντηξης φιλοδοξούν να αναπτύξουν, στο πλαίσιο κυρίως συνεργασιών, της κοινής επιχείρησης JET (Joint European Torus) και της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, τις δυνατότητες κατασκευής ενός πειραματικού αντιδραστήρα· η ευρωπαϊκή συμμετοχή στην κατασκευαστική μελέτη (EDA/Engineering Design Activities) του ITER θα συνεχιστεί με σκοπό ενδεχόμενη κατασκευή του.

Προτεραιότητες της έρευνας: οριστικοποίηση της μελέτης του έργου και ολοκλήρωση των δοκιμών προτύπων και της έρευνας υποστήριξης· οριστικοποίηση των τεχνικών προδιαγραφών του εξοπλισμού· εδραίωση της αναγκαίας επιστημονικής βάσης· ολοκλήρωση της εκμετάλλευσης του JET σε πλήρη ισχύ (μετά το κλείσιμο της κοινής επιχείρησης JET το Δεκέμβριο του 1999, οι εγκαταστάσεις του θα τεθούν στη διάθεση ομάδων οργανισμών συνδεδεμένων με την Ευρατόμ).

- Βελτίωση των εννοιών: οι δομημένες δραστηριότητες στο χώρο της φυσικής της σύντηξης θα επικεντρωθούν στη βελτίωση των βασικών εννοιών των διατάξεων της σύντηξης.

Προτεραιότητες της έρευνας: κατασκευή, εκμετάλλευση και βελτίωση των πειραματικών διατάξεων, προτεραιότητες που είχαν καθοριστεί κατά το προηγούμενο πρόγραμμα πλαίσιο, και εκσυγχρονισμός άλλων διατάξεων που ήδη υπάρχουν· μέθοδοι διάγνωσης και δράσης που αφορούν το πλάσμα σύντηξης· συνέχιση των θεωρητικών μελετών· μελέτες που αποσκοπούν στον τηλεχειρισμό μιας μηχανής σύντηξης· παράλληλα με τη μαγνητική συγκράτηση του πλάσματος, συντονισμός της έρευνας για μη στρατιωτικούς σκοπούς στα διάφορα κράτη μέλη με αντικείμενο την αδρανειακή συγκράτηση του πλάσματος και ενδεχόμενη επεξεργασία νέων εννοιών.

- Η τεχνολογία της σύντηξης μακροπρόθεσμα: οι δομημένες δραστηριότητες της τεχνολογίας της σύντηξης αποσκοπούν πιο μακροπρόθεσμα σε προετοιμασία του εδάφους για τον αντιδραστήρα επίδειξης (DEMO).

Προτεραιότητες της έρευνας: ανάπτυξη τριτογόνων επενδύσεων και ενός δομικού υλικού αναφοράς για την κατασκευή δομοστοιχείων προσαρμοσμένων στο έργο DEMO· διερευνητικές μελέτες για τον DEMO με αντικείμενο την ανάπτυξη προηγμένων υλικών χαμηλής ενεργοποίησης και ανθεκτικών στην ακτινοβολία· νέα αξιολόγηση της ασφάλειας και των επιπτώσεων επί του περιβάλλοντος· ανάλυση των κοινωνικοοικονομικών πτυχών της ενέργειας σύντηξης· θεωρητική μελέτη ενός έργου αναφοράς για τον DEMO.

ii) Πυρηνική σχάση

Στόχοι και δραστηριότητες ETA

Οι κύριοι στόχοι φιλοδοξούν να συμβάλουν στην ασφάλεια⁽¹⁾ των πυρηνικών εγκαταστάσεων της Ευρώπης, σε προστασία των εργαζομένων και του ευρύτερου πληθυσμού και σε ασφαλή και αποτελεσματική διαχείριση και οριστική αποθήκευση των ραδιενεργών αποβλήτων, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής πυρηνικής βιομηχανίας και σε διεύρυνση των προοπτικών της στις παγκόσμιες αγορές, τέλος δε σε αναζήτηση των πλέον καινοτόμων και σταθερών εννοιών οι οποίες να διαθέτουν δυναμικά πλεονεκτήματα σε πιο μακροπρόθεσμη βάση από πλευράς οικονομικής αποτελεσματικότητας, ασφάλειας, υγείας και περιβάλλοντος. Οι έρευνες, μολονότι θα έχουν κυρίως επιστημονικό και τεχνολογικό χαρακτήρα, θα εμπεριέχουν και μια σημαντική κοινωνικοοικονομική διάσταση. Ένας ακόμη στόχος θα είναι να διατηρηθεί μια υψηλής στάθμης τεχνολογία και εξειδίκευση ως προς την πυρηνική ασφάλεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

- Επιχειρησιακή ασφάλεια των εγκαταστάσεων που ήδη υπάρχουν: η έρευνα θα επικεντρωθεί σε μέτρα προοριζόμενα για τη διατήρηση και βελτίωση της ασφάλειας των εγκαταστάσεων που ήδη υπάρχουν, με ιδιαίτερο βάρος σε εκείνες τις πτυχές του ζητήματος της ασφάλειας που αφορούν την παράταση της ζωής των αντιδραστήρων και τις στρατηγικές διαχείρισης των σοβαρών ατυχημάτων.

Προτεραιότητες ETA: ανάπτυξη κοινής βάσης και μεθόδων για τον προσδιορισμό της απομένουσας διάρκειας ζωής· επιπτώσεις της γήρανσης στην ακεραιότητα των δομικών μερών και των συστημάτων· βελτίωση των μεθόδων επιθεώρησης και παρακολούθησης για αύξηση της ασφάλειας και μείωση των περιστατικών έκθεσης εξαιτίας επαγγελματικών δραστηριοτήτων· εκσυγχρονισμός των συστημάτων ελέγχων· στρατηγικές πρόληψης και μετριασμού των σοβαρών ατυχημάτων· διασύνδεση ανθρώπου-μηχανής· οργάνωση και διαχείριση της ασφάλειας.

- Ασφάλεια του κύκλου του καυσίμου: η έρευνα θα επικεντρωθεί στην ανάπτυξη μιας επιστημονικής προσέγγισης της διαχείρισης και της αποθήκευσης των ραδιενεργών αποβλήτων, η οποία να είναι ταυτοχρόνως οικονομική και αποδεκτή σε ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο. Επιπλέον, οι ερευνητικές εργασίες θα έχουν στόχο την ανάπτυξη βελτιωμένων μεθόδων, πληρέστερων και σε μεγάλο βαθμό αποδεκτών για την αξιολόγηση και διαχείριση της ασφάλειας του όλου κύκλου του πυρηνικού καυσίμου με στόχο να εξασφαλιστεί καλύτερη βάση για τη λήψη των αποφάσεων, να καταστεί δυνατή η αποτελεσματικότερη διάθεση των πόρων, να προωθηθεί η έγκριση των ορθότερων μεθόδων ασφάλειας και να αυξηθεί η εμπιστοσύνη του ευρύτερου πληθυσμού.

(1) Ο όρος «ασφάλεια» χρησιμοποιείται εδώ με την ευρύτερη έννοια, η οποία εμπεριέχει την υγεία, το περιβάλλον και την τεχνολογία. Ο όρος «πυρηνική ασφάλεια», χρησιμοποιούμενος κατά παρόμοιο τρόπο, περιλαμβάνει την ασφάλεια των εγκαταστάσεων, τη διαχείριση και αποθήκευση των αποβλήτων, καθώς και την προστασία του ανθρώπου και του περιβάλλοντος από τις ιονίζουσες ακτινοβολίες.

Προτεραιότητες ETA: αναζήτηση κοινής αντίληψης και συναίνεσης σχετικά με τη διαχείριση και αποθήκευση των ραδιενεργών αποβλήτων, όπου θα περιλαμβάνονται η ελαχιστοποίηση των αποβλήτων και οι δυνατότητες που προσφέρονται από το χημικό διαχωρισμό και τη μεταστοιχείωση· δοκιμή και επίδειξη του τεχνικάς εφικτού της αποθήκευσης σε υπόγεια εργαστήρια μεγάλου βάθους, όπου συμπεριλαμβάνονται η αξιολόγηση των χώρων αποθήκευσης και η μακροπρόθεσμη συμπεριφορά αυτών· κοινό πλαίσιο για την αξιολόγηση και διαχείριση της ασφάλειας του όλου κύκλου του καυσίμου, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών πτυχών· συστήματα εγγύησης ποιότητας.

- Ασφάλεια και αποτελεσματικότητα των μελλοντικών συστημάτων: η έρευνα θα επικεντρωθεί στη βελτίωση της ασφάλειας και της ανταγωνιστικότητας των εγκαταστάσεων του μέλλοντος και στη διερευνητική αναζήτηση εννοιών πλέον καινοτόμων ή ριζικά νέων για την παραγωγή ενέργειας, οι οποίες να παρουσιάζουν πλεονεκτήματα από πλευράς κόστους, ασφάλειας (συμπεριλαμβάνονται εδώ η ορθότερη διαχείριση των αποβλήτων και η χρησιμοποίηση των σχάσιμων υλικών), βιωσιμότητας και μείωσης των κινδύνων εκτροπής.

Προτεραιότητες ETA: αντιδραστήρες μικρότεροι και απλούστεροι (εύκολοι στη χρήση), καινοτόμες έννοιες αντιδραστήρων και διαχείρισης των αποβλήτων· νέα καύσιμα και βελτιωμένη αξιοποίηση των σχάσιμων υλικών· βελτιστοποίηση του όλου κύκλου του καυσίμου με συνεκτίμηση των επιπτώσεων επί της υγείας, της ασφάλειας και του περιβάλλοντος· ενισχυμένη παθητική ασφάλεια και προηγμένα συστήματα ελέγχου· μεγαλύτερη διάρκεια των υλικών και του εξοπλισμού και μείωση των αναγκών για επιθεωρήσεις και συντήρηση.

- Ακτινοπροστασία: η έρευνα θα εστιαστεί στην υποστήριξη των επιχειρήσεων και των αρχών που είναι αρμόδιες για την ασφάλεια στο πλαίσιο της ευθύνης τους για προστασία των εργαζομένων και του ευρύτερου κοινού από ενέργειες σχετικές με τον κύκλο του πυρηνικού καυσίμου, στο πλαίσιο διαχείρισης επειγόντων πυρηνικών περιστατικών και αποκατάστασης περιοχών ραδιενεργού μόλυνσης. Η έρευνα θα περιοριστεί αυστηρά σε εκπλήρωση των στόχων της κεντρικής δράσης. Σε επίπεδο υποστήριξης θα πραγματοποιείται συμπληρωματική έρευνα, βασική και με ευρύτερο χαρακτήρα.

Προτεραιότητες ETA: ολοκληρωμένη διαχείριση των κινδύνων και βελτιστοποίηση της προστασίας· πλήρης έλεγχος των κινδύνων· παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο της έκθεσης στον τόπο εργασίας· υποστήριξη στη λήψη των αποφάσεων· ανταλλαγή πληροφοριών και μακροπρόθεσμη διαχείριση περιοχών ραδιενεργού μόλυνσης.

6) ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Στόχοι και δραστηριότητες ETA

Στόχος είναι η εδραίωση και προώθηση της εξειδικευμένης γνώσης και της επάρκειας σε ό,τι αφορά την ακτινοπροστασία με σκοπό να διατηρηθούν και να βελτιωθούν η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητα της χρήσης των ιονίζουσών ακτινοβολιών στη βιομηχανία και την ιατρική, να καταστεί δυνατή η ορθότερη αξιολόγηση και διαχείριση των φυσικών πηγών ακτινοβολίας και να υποστηριχθούν η ανάπτυξη και η εφαρμογή προτύπων ακτινοπροστασίας.

- Ακτινοπροστασία και υγεία: η έρευνα θα επικεντρωθεί σε βελτίωση της εκτίμησης των κινδύνων που παρουσιάζουν οι χαμηλές και παρατεταμένες δόσεις ιονίζουσών ακτινοβολιών.

Προτεραιότητες ETA: βιοφυσική και μοριακή βιολογία της επαγωγής, της επανόρθωσης και των επιπτώσεων στην υγεία εξαιτίας θλάθης του DNA· επιδημιολογία· αντιμετώπιση των επιπτώσεων από έκθεση σε ακτινοβολίες.

- Ραδιενεργοί ουσίες στο περιβάλλον: η έρευνα θα επικεντρωθεί στη βελτίωση των γνώσεων σχετικά με τη συμπεριφορά των ραδιενεργών ουσιών στο περιβάλλον ώστε να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη μιας αξιόπιστης στρατηγικής και κατάλληλων μεθόδων για τη διαχείριση των επιπτώσεων των φυσικών και τεχνητών πηγών ακτινοβολίας.

Προτεραιότητες ETA: ροή ραδιονουκλεϊδίων στα οικοσυστήματα· ενδείξεις τρωτότητας· εννοιολογικές και μεθοδολογικές βάσεις για την αποκατάσταση περιοχών ραδιενεργού μόλυνσης.

— Χρήσεις της ακτινοβολίας στην ιατρική και τη βιομηχανία και φυσικές πηγές ακτινοβολίας: η έρευνα θα επικεντρωθεί στη βελτίωση της ασφάλειας και της αποτελεσματικότητας σε ό,τι αφορά τις χρήσεις των ακτινοβολιών στη βιομηχανία και την ιατρική, καθώς και στη βελτίωση της αξιολόγησης και της διαχείρισης σε ό,τι αφορά την έκθεση σε ακτινοβολίες προερχόμενες από φυσικές πηγές και σε ό,τι αφορά εννοιολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα σχετικά με τη βελτιστοποίηση της ακτινοπροστασίας.

Προτεραιότητες ΕΤΑ: καινοτόμες προσεγγίσεις σε ό,τι αφορά την ιατρική διάγνωση και τις χρήσεις των ακτινοβολιών στη βιομηχανία· βελτιστοποίηση της ακτινοπροστασίας· διαχείριση της έκθεσης σε ακτινοβολίες προερχόμενες από φυσικές πηγές· εντοπισμός και γνωστοποίηση του κινδύνου.

— Δοσιμετρία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές: η έρευνα θα επικεντρωθεί στη βελτίωση των μεθόδων μέτρησης της έκθεσης σε ακτινοβολίες προερχόμενες από εξωτερικές πηγές ή από ραδιονουκλεΐδια που έχουν εισέλθει στον οργανισμό και στην ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων ελέγχου με αξιοποίηση της προόδου που έχουν σημειώσει οι επιστήμες των υλικών και η ψηφιακή ηλεκτρονική.

Προτεραιότητες ΕΤΑ: δοσιμετρία σύνθετων πεδίων ακτινοβολίας και ραδιονουκλεϊδίων που έχουν εισέλθει στον οργανισμό· επανακαθορισμός της δόσης· καινοτόμες μέθοδοι ελέγχου.

γ) ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΥΠΟΔΟΜΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στην Ευρώπη, η συνεργασία μεταξύ κέντρων πυρηνικών ερευνών αλλά και η συνεργασία μεταξύ αυτών και άλλων οργανισμών σχετικών με την πυρηνική ενέργεια είναι σχετικώς ικανοποιητική. Η συνεργασία αυτή πρέπει να ενταθεί μελλοντικά κατά τρόπον ώστε να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις εξορθολογισμού και περιορισμού μέσων και στόχων που επηρεάζουν πλήθος εθνικών προγραμμάτων πυρηνικής ενέργειας. Θα χρειαστεί αποτελεσματικότερη ενοποίηση της έρευνας και ορθότερη εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της ώστε να συνεχιστεί η ασφαλής εκμετάλλευση της πυρηνικής ενέργειας και να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας στις εξωτερικές αγορές.

Στόχοι και δραστηριότητες

Στόχος είναι να συνεχιστεί η πορεία ενοποίησης της πυρηνικής έρευνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση έτσι ώστε να είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται αποτελεσματικότερα οι διαθέσιμοι πόροι με σκοπό να εξασφαλίσει η ευρωπαϊκή βιομηχανία ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και να συνεχιστεί η αξιοποίηση των πυρηνικών τεχνολογιών σε ικανοποιητικές συνθήκες ασφάλειας και κοινωνικής αποδοχής.

Μεγάλες εγκαταστάσεις: η πρόσβαση στις μεγάλες εγκαταστάσεις είναι ουσιαστικής σημασίας και μπορεί να διευκολυνθεί με την από κοινού εκμετάλλευσή τους και με προγράμματα συνεργασίας. Θα πρέπει να υποστηριχθούν κατά προτεραιότητα οι ερευνητικές εγκαταστάσεις όπου μελετώνται η υποθάμιση της καρδιάς του αντιδραστήρα, οι επιδόσεις σε ό,τι αφορά τη συγκράτηση του πλάσματος, οι δοκιμές επί των υλικών, οι επιταχυντές, τα υπόγεια εργαστήρια που χρησιμοποιούνται για δοκιμή και επίδειξη σχετικά με την αποθήκευση των αποβλήτων σε μεγάλα βάθη· τέλος, οι εγκαταστάσεις όπου διεξάγονται πειράματα σχετικά με τη δοσιμετρία και τις ακτινοβολίες.

Δίκτυα συνεργασίας: θα πρέπει να ενισχυθούν τα δίκτυα που ήδη υπάρχουν και να δημιουργηθούν νέα εφόσον μπορούν καταφανώς να συμβάλουν στους στόχους του προγράμματος ή στους ευρύτερους στόχους της Ένωσης, που είναι: υποστήριξη μεγάλων και διαφοροποιημένων δικτύων, που θα επικεντρώνονται στα ουσιαστικά προβλήματα της πυρηνικής ασφάλειας, τη διαχείριση και διάθεση των αποβλήτων, το κλείσιμο (θέση εκτός λειτουργίας), την πρόβλεψη μέτρων επέμβασης σε περιπτώσεις έκτακτων περιστατικών, τα προβλήματα που ανακύπτουν σε σχέση με θέματα ασφάλειας και τεχνολογίας.

Βάσεις δεδομένων και τράπεζες ιστών: πρέπει να ενισχυθούν οι τράπεζες δεδομένων που ήδη υπάρχουν και να δημιουργηθούν νέες εφόσον κρίνεται αναγκαίο. Μεταξύ των προτεραιοτήτων περιλαμβάνονται η επέκταση ή η δημιουργία βάσεων δεδομένων σχετικών με τις μεθόδους θέσεως εκτός λειτουργίας και διάλυσης, με την ποιότητα και την ασφάλεια της διάθεσης των αποβλήτων, με την αξιολόγηση της ασφάλειας των κύριων συστατικών, με το μετριασμό των επιπτώσεων των σοβαρών ατυχημάτων και με τις επιδημιολογικές μελέτες. Θα δημιουργηθεί επίσης μια τράπεζα δεδομένων ιστών και βιολογικών δειγμάτων από άτομα που έχουν πληγεί από πυρηνικό ατύχημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το ειδικό πρόγραμμα υλοποιείται με τις έμμεσες δράσεις Ε&Ε που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ του πέμπτου προγράμματος πλαισίου, με εξαίρεση: i) των υποτροφιών στο πλαίσιο της συνεργασίας με τρίτες χώρες και ii) των δικτύων κατάρτισης μέσω έρευνας, που ορίζονται στο σημείο 2 του παρόντος παραρτήματος. Επιπλέον, ισχύουν οι ακόλουθες λεπτομερείς ρυθμίσεις που αφορούν το συγκεκριμένο ειδικό πρόγραμμα.

1. Συνοδευτικά μέτρα

Τα συνοδευτικά μέτρα συνίστανται κυρίως σε:

- μελέτες υποστήριξης του ειδικού προγράμματος, όπου συμπεριλαμβάνεται και η εκπόνηση μελλοντικών δραστηριοτήτων,
- ανταλλαγή πληροφοριών, διασκέψεις, σεμινάρια, εργαστήρια, επιστημονικές και τεχνικές συναντήσεις,
- προσφυγή σε έξωθεν τεχνογνωσία, όπου συμπεριλαμβάνονται η πρόσβαση σε βάσεις επιστημονικών δεδομένων, ώστε να είναι δυνατή η εξέταση του προγράμματος η προβλεπόμενη στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του πέμπτου προγράμματος πλαισίου, η αξιολόγηση από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες η προβλεπόμενη στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του πέμπτου προγράμματος πλαισίου, η αξιολόγηση των έμμεσων δράσεων Ε&Ε και η παρακολούθηση της υλοποίησης αυτών,
- δραστηριότητες διάδοσης, ενημέρωσης και επικοινωνίας, όπου συμπεριλαμβάνονται επιστημονικές δημοσιεύσεις και δραστηριότητες εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων και μεταφοράς τεχνολογίας,
- δράσεις κατάρτισης συνδεδεμένες με τις δραστηριότητες Ε&Ε που υπάγονται στο ειδικό πρόγραμμα, όπου συμπεριλαμβάνονται ειδικά μαθήματα κατάρτισης για την περίπτωση της κεντρικής δράσης που έχει ως αντικείμενο την πυρηνική σχάση. Τα ειδικά αυτά μαθήματα κατάρτισης αποσκοπούν σε διατήρηση μιας υψηλής στάθμης τεχνογνωσίας και εξειδικευμένης γνώσης μέσα στην Κοινότητα· συμπληρώνουν τα εθνικά προγράμματα κατάρτισης κάθε φορά που αυτό κρίνεται αναγκαίο (π.χ. κοινοτική προστιθέμενη αξία, επικουρικότητα). Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στα μαθήματα κατάρτισης που αφορούν αποκλειστικά την ταχεία διάδοση των αποτελεσμάτων των κοινοτικών και εθνικών προγραμμάτων έρευνας,
- υποστήριξη δράσεων ευαισθητοποίησης των συντελεστών της έρευνας και παροχής βοήθειας προς αυτούς, μεταξύ των οποίων οι ΜΜΕ.

2. Συμπληρωματικά μέτρα κατάρτισης

Για τις ανάγκες του εν λόγω ειδικού προγράμματος θα εφαρμοστούν τα ακόλουθα δύο μέτρα συμπληρωματικής κατάρτισης:

- υποτροφίες στο πλαίσιο της συνεργασίας με τρίτες χώρες· σε ό,τι αφορά την κεντρική δράση «Πυρηνική σχάση», οι υποτροφίες αυτές δίνουν τη δυνατότητα σε νέους ερευνητές από χώρες της Κεντροανατολικής Ευρώπης και από τα Νέα Ανεξάρτητα Κράτη της πρώην Σοβιετικής Ένωσης να διαμένουν σε εργαστήρια της Κοινότητας και να συμμετέχουν στην υλοποίηση του ειδικού προγράμματος,
- δίκτυα κατάρτισης μέσω της έρευνας· αυτά αφορούν πεδία προηγμένης έρευνας ή αναδυόμενα πεδία τα οποία άπτονται θεμάτων που επιλέγονται ελεύθερα από τους ερευνητές. Τα δίκτυα αυτά αποσκοπούν κυρίως στην κατάρτιση νέων ερευνητών προδιδακτορικού και μεταδιδακτορικού επιπέδου.

3. Ρυθμίσεις χρηματοδοτικής συμμετοχής

Το ύψος της χρηματοδοτικής συμμετοχής στις διάφορες έμμεσες δράσεις E&E καθορίζεται στο παράρτημα III του πέμπτου προγράμματος πλαισίου.

Για την κεντρική δράση «Ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη», η συμμετοχή στο ειδικό πρόγραμμα προβλέπεται στο πλαίσιο των συμβάσεων σύνδεσης με τα κράτη μέλη (και την Ελβετία) ή με οργανισμούς των κρατών μελών, με την κοινή επιχείρηση JET, τη συμφωνία NET η οποία λαμβάνει υπόψη τη συμμετοχή της Κοινότητας στον ITER-EDA και λοιπών συμβάσεων περιορισμένης διάρκειας, ιδιαιτέρως με μη συνδεδεμένους οργανισμούς κράτους μέλους.

Σύμφωνα με το σημείο 4 του παραρτήματος III του πέμπτου προγράμματος πλαισίου, τα έργα αναλαμβάνονται στο πλαίσιο δράσεων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης με συγχρηματοδότηση. Οι δράσεις αυτές υλοποιούνται βάσει διαδικασιών που καθορίζονται στις συμβάσεις σύνδεσης, στον οργανισμό λειτουργίας του JET, στη συμφωνία NET, στη συμφωνία ITER-EDA και σε κάθε άλλη πολυμερή συμφωνία που συνάπτεται ανάμεσα στην Κοινότητα και τους συνδεδεμένους οργανισμούς ή/και τα νομικά πρόσωπα που μπορούν να συσταθούν κατόπιν γνωμοδότησης της συμβουλευτικής επιτροπής της προβλεπόμενης στο άρθρο 6 του ειδικού προγράμματος. Θα ενθαρρυνθεί η σύσταση κοινοπραξιών έργων ενσωματωμένων σε ενιαίο σύνολο και με κοινό στόχο.

Η χρηματοδοτική συμμετοχή του πέμπτου προγράμματος πλαισίου στις τρέχουσες δαπάνες της σύνδεσης και στις συμβάσεις περιορισμένης διάρκειας θα ανέρχεται κατά κανόνα σε ενιαίο ποσοστό 25 % περίπου σε ετήσια βάση. Κατόπιν διαβουλεύσεων με τη συμβουλευτική επιτροπή του άρθρου 6 του ειδικού προγράμματος, η Επιτροπή μπορεί να χρηματοδοτεί:

- μέχρι ενιαίου ποσοστού 45 %, το επενδυτικό κόστος έργων που περιγράφονται επακριβώς και στα οποία έχει δοθεί από τη συμβουλευτική επιτροπή του άρθρου 6 καθεστώς προτεραιότητας,
- μέχρι ποσοστού 75 %, δραστηριότητες επακριβώς περιγραφόμενες (όπως η χρησιμοποίηση των εγκαταστάσεων JET μετά το 1999), οι οποίες υλοποιούνται στο πλαίσιο μιας πολυμερούς συμφωνίας μεταξύ της Ευρατομ και συνδεδεμένων οργανισμών ή ενός νομικού προσώπου,
- μέχρι ποσοστού 100 %, ορισμένες εργασίες οι οποίες μόνο από τη βιομηχανία μπορούν να πραγματοποιηθούν.

Για έργα και δραστηριότητες που τυγχάνουν χρηματοδότησης μέχρι 45 ή 75 %, όλα τα συνδεδεμένα μέρη και οι οργανισμοί που συμμετέχουν στην κεντρική δράση «Ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη» έχουν δικαίωμα συμμετοχής στα πραγματοποιούμενα πειράματα.

Οι ρυθμίσεις συμμετοχής της Κοινότητας στην κοινή επιχείρηση JET καθορίζονται στον οργανισμό λειτουργίας της εν λόγω κοινής επιχείρησης, ο οποίος εγκρίθηκε από το Συμβούλιο με την απόφαση 78/471/Ευρατομ (1), για την ίδρυση της κοινής επιχείρησης Joint European Torus (JET).

Οι ρυθμίσεις συμμετοχής της Κοινότητας στις δραστηριότητες που άπτονται του έργου εκπόνησης της κατασκευαστικής μελέτης του αντιδραστήρα ITER (ITER-EDA) καθορίζονται στη συμφωνία EDA (2), στο πρωτόκολλο αριθ. 2 αυτής και στα συνοδευτικά έγγραφα (3), καθώς και στην τροπολογία (4) τη σχετική με την παράταση της συμφωνίας EDA και τους συναφείς διακανονισμούς.

(1) ΕΕ L 151 της 7.6.1978, σ. 10· απόφαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση 96/305/Ευρατομ (ΕΕ L 117 της 14.5.1996, σ. 9).

(2) ΕΕ L 244 της 26.8.1992, σ. 14.

(3) ΕΕ L 114 της 5.5.1994, σ. 25.

(4) Με την επιφύλαξη απόφασης του Συμβουλίου και συμφωνίας των εταίρων του έργου ITER σχετικά με την παράταση της συμφωνίας ITER-EDA.

4. Συμπληρωματικές διατάξεις περί των κανόνων συμμετοχής

Οι συμφωνίες του άρθρου 8 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο των κανόνων συμμετοχής νοούνται ως συμφωνίες που συνάπτονται ανάμεσα στην Κοινότητα και τους συνδεδεμένους οργανισμούς ή/και τις επιχειρήσεις που μπορούν να συγκροτούνται μετά από γνωμοδότηση της συμβουλευτικής επιτροπής του άρθρου 6 του ειδικού προγράμματος. Οι συμφωνίες αυτές προϋποθέτουν τη γνωμοδότηση της εν λόγω επιτροπής.

Σύμφωνα με το παράρτημα II του πέμπτου προγράμματος πλαισίου και με τις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 3 των κανόνων συμμετοχής, τα νομικά πρόσωπα τα εγκατεστημένα σε χώρες της Κεντροανατολικής Ευρώπης ή στα κράτη που προήλθαν από την πρώην Σοβιετική Ένωση μπορούν να λαμβάνουν χρηματοδότηση από το πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο εφόσον με τη συμμετοχή τους συμβάλλουν ουσιαστικά στην επίτευξη των στόχων του ειδικού προγράμματος.

5. Ρυθμίσεις συντονισμού

Η Επιτροπή μεριμνά για τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των έμμεσων δράσεων E&E μέσα στο ίδιο το πρόγραμμα, κυρίως με ομαδοποίηση αυτών γύρω από ένα κοινό στόχο· μεριμνά επίσης για την αποτροπή επικαλύψεων, ώστε να προστατεύονται τα νόμιμα συμφέροντα όσων προτείνουν έμμεσες δράσεις E&E.

Συντονισμός εξασφαλίζεται επίσης μεταξύ των δράσεων του ειδικού προγράμματος και δράσεων που υπάγονται:

- σε άλλα ειδικά προγράμματα υλοποίησης του πέμπτου προγράμματος πλαισίου,
- σε προγράμματα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης μέσω των οποίων υλοποιείται η απόφαση .../.../ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., σχετικά με το πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο δράσεων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (1998-2002),
- βάσει άλλων ευρωπαϊκών πλαισίων έρευνας, όπως EUREKA και COST,
- σε άλλα κοινοτικά μέσα σχετικά με την έρευνα, όπως PHARE TACIS, MEDA, Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, διαρθρωτικά ταμεία και Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Ο συντονισμός συνίσταται:

i) στον εντοπισμό κοινών θεμάτων και προτεραιοτήτων, που να καταλήγουν κυρίως:

- στην ανταλλαγή πληροφοριών,
- στην υλοποίηση εργασιών που συναποφασίζονται, και οι οποίες προϋποθέτουν την κοινή εφαρμογή μιας από τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 8 των κανόνων συμμετοχής,

ii) σε νέα κατανομή των προτάσεων έμμεσων δράσεων μεταξύ του ειδικού προγράμματος E&E και των ειδικών προγραμμάτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης.